

Abonnement pour un an

250 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Septembre 1924 — No 169

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

أبونمان : سنه لکي [٢٤ نخه]

داخل ایچون ٢ ، خارج ایچون

٢ ١/٢ اعلا کاغذ ایسی ه رادر .

اداره خانه سی

جفال اوغانده « اجتهاد نوی »

تلفون : استانبول ٨٦

یکرمینچی سنه

نومرو ١٦٩-١ ایلول ١٩٢٤

في الحقيقة بوكون عيني قناعتدهم كه يوسف بك ككيش
و منصف ده شوتن ناسيونا ليست ير متفكر مزدر . و
(كتابخانه حلمي) معرفتيه نفيس بر صورتده طبع ايديلن
(اقتصاد و سياست) نافع و سالم بر حرکت فكريه اولاراق
عرض وجود ايتمشدر . كتابك تحليليه كله جاك نسخه ده
ابتدار و متعاقب برايكي نسخه مزدره بو تحليليه دوام ايده جكم .
ع . ج .

ايرانك ايچ يوزي

وطني خارچنده باشامني بيلمه ين ملت
وطني ايچنده اولمكه محكومدر .

رشتي

صوك زمانلرده دنيا نك هر يري كي ايران دخي
قاينامقده در . آره صره تايمس غزته سي خيرلي برانقلاب
طرزنده ايرانه در بعض يالديزي و مصنع خبرلر نشر
ايدنيور . مطبوعات مزدره بيلمه يهرك بو ساخته حوادثي
طاطلي نشيده لر كي ملت مزه جيرو ايدنيور :
كوي ايرانده رضاخان نامه ده بر داهي ، منتظم بر
اردو ، خيرلي برانقلاب و بتون ، بونلر ك كتي ره چكي فياض
بر انكشاف و ارايمش .

ارقه سندن نه كله جكني بيلمه ديكمز بو طاطلي خبرلر ،
ملت مزه خاص بر صافلقه قارشيلانيور . و مسلمان قوم شونك
فيض و سعادت نه دعا اولونيور . رضا خان نامنده كي ذت ،
انكليز بنده سي اولدق دن و منتظم اردوسي بزم مزاريمزي
قازدق دن صوكره بوتون انكليز مستملكه لر ينك استحاله .
لرينه بكنزه ين ايران انقلابلريني بزم نه دن آلقيشلايلام ؟ ...
ماضي ده اولديني كي بزي دائما آرقه مزدن و ورمغه
چالیشان ، انكشاف يوليزي كسهن و درت ميليون توري
اسارتنده ايكله تن بر محيطي اسلام نامني طاشييور ديه
نه دن تحيل ايده لم ؟ ...

بزي دين ماسكه سيله اغفال ايدن ، وطنمزي و ورمق
ايسته ين دوشمنلره يا قلق ايدن بر ملتك ايچ يوزيني
نه دن طانيمايلم ؟ ...
مع الاسف جاهل ديندارلر ك عصر لر دن بري بزه تلقين

يازدنيغ و متفقارينه احساس ايتمه سي رجا ايتديكم بر
مكتوبده [] عينا شو فقره دخي واردی :

Il est juste de réduire son adversaire à l'impuissance, mais il faut s'arrêter là ; écrier n'est pas vaincre ..

بوكونكي مدني و اقتصادي حيات اويله بر وضعیت
احداث ايتمشدر ، كه بتون ملتارك آزچوق خرايته اشتراكي
واقع اولماق سزين بر ملتك خراب اولماسي ممكن دكلدر .
كيم نه ديرسه ديسين (آلمانيا) يي قورتارماق صورتيله
ميستر (ماقدونالد) هر كسدن اول آلمانياك آلا جاقليسي
اولان (فرانسه) يه خدمت ايتمشدر بوندن برقچ سنه
اول اوروپا نك زمامدارلر دن برينه خطاباً يازديغ بر
مطالعه نامه ده (آلمانيا) ، (انكلتره) و (فرانسه) اقتصادي
و سياسي بر زمين اخلاص و اتفاق اوزره ندره يورومه ديكمه
صلح و رفاه جهانك تاسسي احتمالي اولماديني درميان ايتديكم
زمان قبل الارسال بوني كورن بر ديپلومات تورك دوستم مغلوب
و مضمحل آلمانياني جهانك سهباي صلح و فاهندن كورديكمه براز
حيرت ايتمشدي ايتالياني فرانسه نك و آمريقاي شمالي يي انكلتره نك
دائماً بر ابرنده كورنيوردم . (روسيانك) شروشوردن قور .
تاريلاسي و جهانك بزم اقتصادينه آلمانسي ده جهان رفاه
وسكوتي ايچون الزم كورمشم ، اوچ سنه صوكره ، اوچ
سنه اول يازيلان و بر آمريقا غزته سنده اوزمان انتشار
ايتش اولان بو مكتوبك تأمللري ، (ماقدونالد) ك و
(هريو) نك منوريندك لري سايه سنده حيز فعله چيقماقده در []

يوسف اقچوره بكه و كتابنك تحليليه بر ايكي متسلسل
مقاله تخصيص ايده جكمز . براز طاشان استطرادلر دن در :
يوسف بك ملتجهي كندن بحث ايدر كن بوندن اون ايكي
سنه قدار اول « يوسف بك مليت پروردكل ، ملل پرورد »
ديشم . بوني يوسف بك كتابنك ۱۶ نجی صحيفه سنده
محرور عاجزي مراد ايده رك « بونك ايچون در كه مشهور بر
عثماني محرري تورك يوردي مديريني مليت پروردكل ملل
پرورد » ديه توصيف ايتمشدي . عباره سيله خاطر لاتدي ؛

[*] بو مكتوبك تمامي ۱۰۲ نومرولو (۱۰) تهاده
اوقوبه بايرسك .
فراجه يازيلش اولان بو مكتوبك نسخ آتیه مزدن برنده عينا نشر
ايدلك زمانا تقرب ايتمشدر .

بز ، ياشامغه عزم ايتمش بر تورکيا جمهوريتي قوردو . غمزي عالمه اعلان ايدرکن بويله بر جمهوريتي . ياشاتمق ايچون قابليت و استعداد صاحبي اولديغمزي ده کوسترملی يز . بونک ايچون داخلده اصلاحات ايله اوغراشيرکن خارجدن غافل اولانمائه چاليشملي و اطرافيزي حقيله کوروب ا کلاملي يز . قومشورليمزي ماسکه ليله دکل ايچ يوزلريله طانيماي يز .

ايران ، اک چوق واک اي طانيغه مجبور اولديغمز بر محيطدر . بزه شمدي يه قدر وورولان ضربه لرك اک آغيرلي اورادن کلدیکی کي بزي سعاده کتوره جک قدرت وانکشاف يولمزده اورادن کچر .

حالبوکه بزم اک آز واکيا کلش طانيديغمز بر مملکت وار ايسه اوده ايراندر . اعتراف ايتملي زکه بز فرانسه يي ايراندن داها چوق وداها اي طانيرز .

ايران ، شمدي يه قدر بزم ايچون مجهول بر دونيا کي قالمشدر . چوق متفکرلريمز بيلمه دکري جاوا ايله ايراني عيني صاف چيز کير ايله خياخانه لرنده ترسيم ايدرلر . و هر ايکيسي بر صاف مسلمان کتله سي ظن ايدرک عيني حسله سه ورلر . مرحوم عثمانلي و آوستريا ايمپراطور قلرينک بوزوق بر ارتسامندن بشقه بر شي اولمايان ايراني حالا « ملت واحده » ظن ايدن متفکرلريمز پک چوقدر . ايران خرمانی ايچنده چوروين ملت لرك چوق اولديغني کلامق زماني چوقدن کلشدر .

بيلمه يه لرك تحيل ايتديکمز بو بدبخت خرمان ايچنده بزه فائده لي اوله جق بويوک کتله لر واردر .

فرانسه ، حياتي قورتارمق ايچون پولونيا کي يابانجي ملتري قورتاردی ، حالبوکه بز ، ياني باشيمزده ايرانک اکثریتني تشکيل ايدن قرداش ملتني راسکي تورک دولتي طانيق بيله ايسته ميورز .

عصر لردنبري ايران ، بزم ايچون ملعت يوواسي وفلاکت اوجاغی اولديني حالده حالا يانمزده مجهول بر دنيا کي دورميور . آرتق ايرانک توزلو نقابني قالدیروب ايچ بوزيني کورمکه چاليشملي يز .

نشر ياتمزده ، فارسي حاکميتنده قالمش اولان آذري قرداشلره قارشي هيچ بر تعريضيمز و هيچ بر شکايتمز

ايتديکي کور توکل وساخته قارداشلق ، نظر مزده دائما فلاکت و تهلكي اورتمش او چوق دشمنلري دوست کوستر مشدر بويوزدن ملتيمز يابانجیلر عشقنه اريتدکن و کورکي بيک دفعه فلاکت چوقورينه دوشدکن صوکر اينه عقلانمادی . حالا او اسکي توکل وصميميته آلدانه رق ايراني اوزاقدن خوش بردا وول سسي کي ايشيديورز . حالا عجم آفيونکشلري کي دشمن پروپاگاندا رينه آلدانه نهرق عليهمزده کي فعاليتلري خيرلي انقلابلر ظن ايدميورز . دوشمنلر بزم بر عصر دنبري ايراندن بزه چوق اغير ضربه لر ووريور . يينه عيني دوشمنلر بزي ملي واقصادي انکشافدن محروم ايتمک ايچون اوراده حياتمزه سؤقصدر ترتيب ايدميور . يينه اودشمنلر بزي کيسه ايچنده کديني يديوب بترمه که محکوم اولان ورم مقروبلري کي آناطولیده حبس ايتمه چاليشيور و بونک ايچون دوست ظن ايتديکمز بر ملتک الليله انکشاف يولومزده درين اوچوروملر قازميور . حرب عمومي وماضي بزه ايرانده ده کافي مقدارده آجي درسار ويردي بوندن دولاني ياني باشيمزده جريان وحياتمزه تعلق ايدن هر حادثه يي تکميل چيملا قلعيله کوروب اکلاملي يز .

مع الاسف بو خصوصده عفو اولونماز بر لاقيديمز و بويوک بر حسرت لکمز واردر . اعتراف ايتملي زکه بوتون دنيا نك ، ايراني بز دن اوکر نيمي ايجاب ايدرکن بز ، ايرانه دائر معلوماتي اجنبي غزته لرندن آلييورز .

ملتري انقراضه سورکله ين فلاکتلر هيچ بر وقت اولنري اعلان ايدن کونلرک مالي دکلدز . هر فلاکتی دوغوران تخم لر اوزاق ماضيده ا کيلمش و اولنرک فيلزلري ديينده اوزون سنه لر چاليشيلمشدر .

هر ملت ، کندی ضررينه ، ا کيلن تخم لري هر زده ۳ اولورسه اولسون در حال بولوب طويلا مقله مکلفدر . بوکا موفق اولماز ايسه مطلقا فيلزلرني قوروتمق ايچون هر فدا کارلني کوزينه آلمغه مجبوردر .

دوشمنلر بزمک ايرانده کي فعاليتلري طويلا نه جق تخم وقوروتوله جق فيلزلر اولق دوره سني چوقدن کچر مشدر . عليهمزده کي فعاليتلر اوراده چوقدنبري کچيلمز اورمانلر وسونمز برکانلر حالي آلمشدر .

یوقدر . بلکه لاقیدیزدن دولای اولرک بزه قارشى چوق شکایتہ وجوق تعریشه حقارى واردر .

وطنمزدہ حالایرانلی نامنی طاشیان وتورکلک ایچنده بابانجی یاشیان یر چوق تورک قرداشمز واردر .

یزم قدر خالص تورک اولان بو محترم قرداشلره بزه ، حالا « عجم » دیه خطاب ایدیورز . بو خطابمز قرداش قلبنه قورشون آتمق قدر فجیع بر جنایتدر . وطنلرنده ویووالرنده تورکچهدن بشقه برکله قونوشمق بیلمهین بو عزیز قرداشلری تورک حرثی ایله مسعودایتمکچالیشه جغمزه بونلرک یاورولرینی فارسلاشدیران مضر بر مؤسسہینی [دبستان ایرانیان] حالا حال فعالیتده براقیورز .

یاورولریمزی قاتولیک و پروتستان باباسی یامغه چالیشان قاتل مؤسسہلر ایله تورکلکک اک بویوک انکشاف عاملرینی مجملشدیرن مؤسسہ اراسنده فرق اولمادیغنی حالا اکلایورز . عصرلردنبری وطنمزدہ اوتورارق بویوک ثروتلر قازانان بو چالیشقان قرداشلره حالا قرداش دییه خطاب ایتمکدن صاقینورز . اولری عصرلردنبری کیره ن واولری زهرله یهرک بزدن آیران غدار کابوسک قاره کلاهنی حالا اولرکباشنده کورمکه تحمل ایدیورز . ارتق مقدس وظیفه مزی ادراک ایدرک ایرانده فارس بویوندوروغی آلتنده یکلہین درت ملیوت تورک قارده شمری قورتارمغه چالیشملی یز . بزهر کون نشریاتمک آذری قرداشلریمزه سلام و حرمت اتیار ایدرکن اولرہ حریت واستقلال سعادتک یوکسک ذوقلری ده اکلایم یز . یو ، یزم اک مقدس وظیفه مزدر .

عجزمله برابر بومقدس وظیفه یه ایلک باشلادیغمدن دولای بختیارم .

یوکسک مفکوره لی کنجلیمیزک بنی تعقیب ایده جکندن امیم . اون ایکی سنه دنبری حقیقتک اعماقنده کزرك پادیم تدقیقات ، بوعشقمک رؤیا اولمادیغنه وجوق کچمه دن یانمزدہ محتشم بر تورک دولتی حالنده تجلی ایده جکنه بنی افتاع ایتمشدر . انک ایچون بویوک بر حضور ایله کنجلیمزه ایرانک ایچ یوزینی وایرانه اولان عواقی اکلایمغه چالیشاجم . بو مناسبتله شونیده اعلان ایدرکه حقیقتی سویلرکن کرک ایرانی وکرک اوراده علیهمزده چالیشان دوشمنلری تحقیر ومؤاخذه ی خاطرمدن بیله کچیرمیورم وظیفه مزک قدسیتی اسلا بحیلک خیالردن و خاطر نوازلق مرائلک لرندن چوق یوکسکدر . انک ایچون یازملرمده اتحاد اسلام زهرلری وریالک لری یر بولایه جقدر .

روشنی

معارف ومالیه وکالتلرینک نظر التفاتلرینه

(آناطولومز) ک برچوق یرلرنده معارفه ، کتابه ، کتبخانه یه ، آرزوق رغبت وبونلری احیا آرزوسى اويا .

ندی ، برچوق یرلردن مکتوب آلیورز « برملی ، برعموی کتبخانه آچدق فقط کتبخانه ک رافلری بوش پاره مز یوق .

محررله ، طابعلره مراجعت ایدیورز تالیف ویا ترجمه ایتمک لری اثرلردن برر نسخه اهدا ایتملری رجا ایدیورز .

بزه (اجتهاد) ی محاناً کونده رک و (کتبخانه اجتهاد) ک اجزاسندن برر نسخه اهدا ایدک دیورلر . مجموعه لری کوندرمک قولای ؛ محترم حمدالله صبحی بک بر بوجوق سنه اول غزته ومجموعه و کتاب پوسته اجر تلینک تنزیلی ایچون کندیسنه واقع اولان رجامزی قسماً قبول ایتمیدردی .

شیمدی الی غرامه قادار مجموعه لره ، غزته لرون پاره اجر تله حدود ملی داخلنده هرره کیدیور . حمدالله صبحی بکدن و حمدالله صبحی بکک مراجعت و طلبنی قبول وتصویب ایدلردن الله راضی اولسون . فقط کتابلرک پوسته اجر تلی پک یوکسک اولاراق قالماقده در ، هر یوز غرام ایکی غروشددر . برکیلو قرق غروش ایدیور .

وقیله وشیمدی باصیلمش کتابلرمزدن بویله ملی وعمومی مؤسسہ لره اهدا ایتمک ایسته یورز . فقط پوسته اجر تلی تشکیل ایتمکلی مبلغی ده تادیه ایتمک مشکل اولیور .

کتابلرک پوسته اجر تلینی آزالماق کتابلرک آناطولی ایچنه مبزولاً و مرحالده داها چوق کیرمه سنه یاریم ایدر .

وییلن خلق ، اوقویان خلق داهاز یاده مستحصل اولور .

داها ایی دنیایی آکلار . بوندن حزیئه مالیه ده مستفید اولور . وهیچ شبهه ایتمه یز که پوسته مدیریت عمومیه سنک وارداتی ده آرتار . کتابلره عائد پوسته اجر تلی تجربه اولسون برمدت یوزده الی تنزیل اولونسون ادعازک اصابتی تحقق ایده جکدر . بورجامز لسبب قبول ایدلمزسه قبولی پک قولای وپک معقول اولان برجامز داها وار اوقبول اولونسون . ملی وعمومی کتبخانه لره تورک واجقلری ،

ادمان یوردلری کیی مؤسسہ لرک مطالعه صاونلرینه وکذا رسمی مکتبلرده طلبیه مخصوص مطالعه اوطه لرینه هدیة کونده ریه جک کتابلر تعهدلی تعهدسز پوسته اجر تندن معاف طوتولسون . واصف وعبدالخالق بک افندیلر بونی برضربه همتده پک اعلا یاباییه جکدر .

نجم استقبال مطبعه سی مدیر مسئول: عبدالله جودت